

sige, at det Overslag, der blev forelagt Rigsdagen i Oktober sidste Aar, giver, set med dette Øjeblikks Erfaringer for Øje, Balance ligesom da, under Forudsætning af Vedtagelsen af Skattelovene til det her foreslaaede Beløb.

Naturligvis har jeg anset det for min Pligt at skaffe mig saa megen Oversigt som muligt over, hvilke Udgifter der vil opstaa gennem offentlige Arbejder, gennem Nyanlæg, særlig til Samfærdselsvæsenets Fremme, som vedkommende Administrationer allerede nu kunne forudse ville være nødvendige. Jeg har derfor fra de forskellige Ministerier allerede i Sommer faaet forskellige Redegørelser og Oplysninger derom. Det er selvfølgelig Oplysninger, der ikke egne sig til Forelæggelse for Offentligheden, idet det er disse Administrationers Skøn i dette Øjeblik. Et Skøn, som selvfølgelig ikke kan være fuldstændig afklaret, da der er Tale om Forhold, der ville indtræde i Løbet af denne 5-Aars Periode. Videre er man imidlertid ikke i Stand til at komme end at gaa til de mest sagkyndige Autoriteter og indhente deres Skøn over de Fornødenheder, der kunne antages at ville opstaa i det paa-gældende Tidsrum.

Ved omhyggelig Gennemgang af disse Redegørelser og Drøftelse af de enkelte Poster har jeg dannet mig den Opfattelse, at den Del af Budgettet, som jo er den mest variable, den, som omfatter Erhvervelsen af indtægtgivende Statsaktiver, Nyanskaffelser, særlig i Samfærdselens Interesse, maa antages ogsaa at have en normal Karakter, idet, saa vidt man kan skønne, et lignende Beløb som det, der er anslaaet i Aar, vil kunne slaa til ogsaa i de kommende 4 Aar. Ud fra disse Overvejelser er da det Beløb, for hvilket det er nødvendigt at fremskaffe nye Indtægter, fastsat. Dette Beløb er jo stort. Naar vi sammenlægge Indtægterne af de her forelagte Love og Undgaaelsen af det Indtægtstab, som uden den foreslaaede Anmærkning paa Finansloven om Kultoldens Bibeholdelse til 1917 vilde være opstaaet for Staten, drejer det sig om $11\frac{3}{4}$ Mill. Kr.

Det maatte paa Forhaand være ganske givet, at et saadant Beløb kunde ikke tilvejebringes gennem direkte Beskatning alene, og naar vi se hen til andre Stater, der — og det gælder jo en meget stor Del af dem — have været i lignende finansielle Vanskeligheder som vi, hvor Statsfornødenhederne ere stegne meget stærkt, og hvor der som Følge heraf har maattet skaffes nye Indtægter i stort Om-

fang, saa viser det sig da ogsaa, at det for disse Stater, hvad enten de have været regerede efter den ene eller den anden Art af politiske Principper, hvad enten de have været konservativt regerede, liberalt regerede eller radikalt regerede, hvad man vil, har været nødvendigt, naar større Indtægtsbeløb skulde tilvejebringes, da at rekrurrere til Forbrugsbeskatningen i betydeligt Maal. Jeg skal blot henvise til Englands Eksempel under den nuværende Regering. Ingen vil vel nægte, at det er en Regering, hvis Handlinger ledes ud fra udprægede demokratiske Synsmaader, og den har dog i stort Omfang maattet tage sin Tilflugt til Forbrugsbeskatning. Det var da paa Forhaand klart, at vi maatte gøre det samme. Men naar man i stort Omfang har maattet gøre dette, er det ogsaa forekommet Regeringen — og jeg tør sige, at det samme er forekommet Folketinget —, at samtidig med at man gennem Forbrugsbeskatning tager betydelige Beløb, der komme til at hvile ret tungt paa den ubemidlede Befolkning, maatte man nødvendigvis ogsaa tage saa meget, som det er forsvarligt, og rimeligt, ad den direkte Beskatnings Vej og lægge det paa Formue, Indkomst og Besiddelse. Atter her kan jeg henvise til samtlige andre Landes Praksis. Jeg bryder mig i denne Forbindelse ikke saa meget om, hvad der forlængst er fastslaaet gennem finansvidenskabelige Undersøgelser, thi her er Praksis det, som skal gælde. Naar jeg nu ser hen til, hvorledes man i forskellige Kulturlande har løst saadanne finansielle Problemer som det, vi staa overfor, vil det vise sig, at med samme Ret som jeg før sagde, at man selv i de mest demokratiske regerede Stater i stort Omfang tager sin Tilflugt til Forbrugsbeskatning, kan jeg sige, at selv i de mest konservativt regerede Stater har man maattet forøge Skatten paa Formue, Indtægt og Besiddelse. Selv i Preussen, hvis Regering man jo ikke fra nogen Side vil nægte er konservativ, og hvis Folkerepresentation er bygget paa Treklassesystemet, et — hvad skal jeg kalde det — mere aristokratisk Grundlag, end selve den nuværende preussiske Regering anser for rigtigt, idet den jo har været villig til at ændre dette Grundlag, har man, hvis vi se hen til de sidste 10 Aar, i meget stort Omfang øget Statens Indkomster gennem Formue- og Indkomstskat. I det tyske Rige vedtog man derimod i 1909 en Finansreform, hvorved man lagde en meget stor, ja den ganske over-